

Krav, definitioner och exempel på Kontrollerad franchise – vitlistning av franchiseavtal

Bakgrund

Idén om att införa en kvalitetscertifiering för franchiseavtal baseras på att flertalet potentiella franchisetagare har mycket lite information om hur ett franchiseavtal bör vara utformat. På grund av sekretess och begränsade möjligheter att jämföra avtal har den potentiella franchisetagare små möjligheter att fatta beslut på väl grundad information. Sveriges Franchisetagare vill genom Kontrollerad franchise ge bättre möjligheter till ett bättre grundat beslut samt ge franchisegivare möjlighet att certifiera sitt avtal och därmed kunna erbjuda ett mer transparent avtal med en tredje parts bedömning. En certifiering skall ge vägledning, gör inte anspråk på att vara uttömmande och fråntar varken franchisetagaren sin undersökningsplikt eller franchisegivaren sin informationsplikt.

Förutsättning

De franchiseavtal som granskas och klarar de stipulerade kraven korsgranskas av ytterligare en person. Om bedömningen kvarstår certifieras avtalet. Observera att det är franchiseavtalet som certifieras, inte systemet. Certifieringen gör inga anspråk på att systemet därmed i övrigt är kontrollerat eller genererar lönsamhet. Vidare är det en version av franchiseavtalet som certifieras, flera franchisesystem använder idag flera versioner.

Sveriges Franchisetagare publicerar och certifierar franchiseavtal enbart med franchisegivarens skriftliga medgivande. Således kan fler avtal vara certifierade än vad som kungjorts. Om ett avtal är certifierat, och godkänt av franchisegivaren, får också franchisegivaren använda "kontrollerad franchise – vitlistning av franchiseavtal" i sin kommunikation.

Om franchisegivaren önskar att föra dialog kring sitt franchiseavtals utformning eller önskar få ett avtal granskat för certifiering kan kontakt tas med Sveriges Franchisetagare.

Sveriges Franchisetagare äger konceptet Kontrollerad franchise, vilket framgent kan bli föremål för förändringar och uppdateringar.

Krav

Vad som anges som krav är en övergripande rubrik som skall ge läsaren en tydlig uppfattning vad som avses. Den är inte uttömmande eller begränsande.

Definition

Med medföljande definitioner avses att ange yttre ramar för kravet samt tydligt ange vad som avses. Definitionerna skall ge tydlig vägledning för att tredje part skall kunna genomföra en egen bedömning och skapa förutsägbarhet och transparens.

Exempel

Med exempel följer avtalstext som skall belysa hur en text kan formuleras, men ges i båda former, således exempel för hur en accepterad text kan formuleras men också exempel på text som inte kan accepteras.

Stockholm den 28 november 2016

Förkortningar som används nedan är FG = franchisegivaren samt FT = franchisetagare. Med avtal åsyftas franchiseavtal eller motsvarande.

1. Avtal på svenska och svensk lag skall tillämpas

Def. Avtalet är i sin helhet skall vara skrivet på svenska. Även eventuella bilagor och handböcker och manualer. Avtalet skall ange att svensk lag skall tillämpas alternativ utelämnar att ange referens.

2. Begränsning för att FG ensidigt ändrar väsentliga affärsvillkor

Def. Huvudprincipen är att parterna vid tecknandet av avtalet skall kunna överblicka sina åtaganden och affärsrisker under den period som binder parterna till avtalet. Kravet innebär att avtalet anger att ingen part utan överenskommelse få ändra väsentliga affärsvillkor. Avtalet ger inte FG ensamrätt att hänvisa eller förlägga delar i handböcker eller manualer som kan utgöra väsentliga affärsvillkor för FT utan dessa skall förläggas i avtalet.

Avtalet inte ger utrymme att förändra tyngdpunkten på åtaganden eller väsentliga affärsvillkor. Om avtalet ger FG rätt att göra väsentliga affärsvillkorsförändringar kan detta accepteras om FT medges rätt att kliva av avtalet.

Med väsentliga affärsvillkor avses villkor som markant ökar FTs risk eller negativt påverkar FTs möjlighet till intäkter/utökade kostnader, sådan ändring som rubbar de förespeglningar varpå avtalet ingicks.

Exempel på acceptabel formulering:

”Vid förändringar som minskar intäkter eller ökar kostnader motsvarande XX kr per löpande 12-månadersperiod skall sådan förändring överenskommas.”

”Vid väsentliga affärsvillkorsförändringar skall parterna härom överenskomma.”

”Vid väsentliga affärsvillkorsförändringar för FT, skall FT kunna neka alternativt ges möjlighet att säga upp avtalet på sex månader enligt vad avtalet stipulerar i §...”

3. FG kan inte teckna bindande avtal i FTs namn med tredje part

Def. Avtalet ger inget generellt utrymme för FG att teckna bindande avtal i FTs namn med tredje part. Avtalet eller bilagor inte innehåller en generalfullmakt. Centrala avtal, hänvisning till leverantörer eller kampanjer berörs inte av detta krav.

Exempel på ICKE acceptabel formulering:

FT ger med detta avtal FG i fullmakt att träffa avtal gentemot leverantörer.

4. Avtalet stipulerar inte volym- eller inköpstvång

Def. Avtalet anger inte tvång på inköp av viss volym, och att detta kan utgöra grund för uppsägning av avtal eller vite. Krav om inköp av grundsortiment som är kalkylerbart vid ingåendet av avtalet omfattas ej.

Stipulerar avtalet volym eller omsättningskrav, skall dessa vara relevanta och realistiska.

Exempel på ICKE acceptabel formulering:

”FT förpliktigar sig att inköpa XX antal YY.”

5. Återinlösen av varulager vid avtalets slut

Def. Vid avtalets slut skall FG återköpa kurrant och för verksamheten normalt handelsvarulager. Kravet avser varulager som FG kan avsätta på antingen nytillträdande FT eller inom sitt franchisenät. Kravet omfattar ej leasad utrustning eller annat lager som inte avser handel till slutkonsument. Kravet innefattar att handelsvarulagret skall återköpas med antingen inköpspris eller marknadspris. Kravet ställs dock inte om FT fritt får vara verksam utan hinder av konkurrensklausul och innehar handelsvarulager som huvudsakligen inte är brandade (EMV).

Exempel på acceptabel formulering:

”Vid avtalets slut åtar sig FG att återköpa, till inköpspris, kurrant och för verksamheten normalt varulager.”

6. Begränsad konkurrensklausul

Def. Kravet innefattar att konkurrensklausulen inte får omfatta ett större område än handelsområdet och att konkurrensklausulen inte heller får överstiga ett år. Finns synnerliga skäl kan istället en rimlighetsbedömning göras.

Exempel på acceptabel formulering:

”Ägaren och franchisetagaren förbinder sig att inte, varken direkt eller indirekt, involvera sig i eller på annat sätt främja verksamhet som uppenbart konkurrerar med franchisekonceptet under avtalets giltighet.

Ägaren och franchisetagaren förbinder sig vidare att, varken direkt eller indirekt, under ett år från dess franchiseavtal löpt ut inte involvera sig i eller på annat sätt främja verksamhet som uppenbart konkurrerar med franchisekonceptet inom det marknadsområde vari franchisetagaren varit verksam.”

7. Möjlighet till tvistelösning utan höga kostnader

Def. Tvistelösning i allmän domstol accepteras alltid. Tvistelösning med förenklat skiljeförfarande accepteras normalt. Tvistelösning med skiljeförfarande där FG står för minst halva franchisetagarens kostnad alternativt ett rimligt tak för FTs kostnad accepteras.

Exempel på acceptabel formulering:

”Oavsett tvistens utgång ska franchisetagaren aldrig vara skyldig att betala mer än fyra (4) prisbasbelopp av kostnaden för själva skiljeförfarandet. Med kostnad för själva skiljeförfarandet avses i detta sammanhang arvode till skiljenämnden, administrativ avgift till Institutet samt skiljenämndens och Institutets omkostnader. Resterande del av kostnaderna för själva skiljeförfarandet ska betalas av franchisegivaren.”

8. Gräns på personlig borgen för FT

Def. Huvudprincipen är att driva franchise i aktiebolag skall ge ett tillräckligt skydd för båda parter. Utökad aktiekapitel eller andra former av säkerhet än personlig borgen är att fördras. Om borgen används skall denna kunna kopplas till en tydlig, definierbar förhöjd risk som FG ikläder sig gentemot FT. Sådan risk kan exempelvis vara den kredit som FG medger FT. Återfinns ingen tydlig definierbar förhöjd risk annat än just avtalsrelationen kan en så kallad skötselborgen accepteras men då till en högsta nivå om 3 prisbasbelopp. Dock kan personliga viten accepteras vid avtalsbrott rörande sekretess, konkurrensbegränsning och varumärke.

Exempel på ICKE acceptabel formulering:

”Jag förklarar mig införstådd med vad i detta franchiseavtal stipuleras beträffande FTs ägare och åtar mig att fullgöra dessa förpliktelser. Jag går också i borgen för FTs betalningsskyldigheter gentemot franchisegivaren.”